

1 Doel

Het leren lezen heeft op de Kubus de eerste prioriteit. Het is de sleutel tot de verdere ontwikkeling van bijna alle cognitieve vaardigheden. Wij willen kinderen opvoeden tot gemotiveerde lezers, die met plezier zelfstandig teksten kunnen lezen en zich zo een plek kunnen verwerven in de maatschappij. Voor onze school, de leraren en de leerlingen houdt dit in dat lezen veel en op een veelzijdige manier vorm en aandacht krijgt in ons onderwijs.

2 Ambitie/Wanneer zijn wij tevreden

Het einddoel voor de leerlingen op de Kubus, is het lezen van teksten op beheersniveau AVI plus. Wij streven naar 97% van de leerlingen op dit eindniveau, gemeten over 4 jaar. Voor de overige leerlingen stellen wij beheersing E6 op de AVI als einddoel. We zorgen voor een uitgebreid en gevarieerd aanbod aan boeken waardoor er voor elk kind een boek is die aansluit bij de interesse. We meten dit jaarlijks met de leesmonitor. Zie document Leesplan.

3 Toepassingsgebied

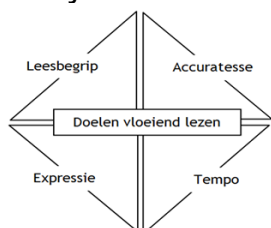
Dit document is van toepassing op al onze activiteiten ten behoeve van de doorgaande lijn technisch lezen. Het betreft de activiteiten rond het aanvankelijk lezen, de activiteiten rond het voortgezet technisch lezen en de lessen gegeven uit de methode Estafette3. Daarnaast betreft het de activiteiten met Bouw!, Connect lezen en Ralfi lezen. De activiteiten rond boekpromotie en leespromotie worden in dit document niet beschreven. Dit doen we samen met Stadskamer Zwolle zie document Leesplan.

4 Algemeen

- Wij gebruiken activiteiten uit de kleuteruniversiteit die aansluiten bij ons beredeneerd aanbod rond het aanvankelijk leesproces.
- In groep 1-2 volgen wij de ontwikkeling van het aanvankelijke leesproces m.b.v. KIJK! mondelinge taal en het dyslexieprotocol.
- Wij gebruiken de klankgebaren van Jose Schraven vanaf groep 1-2.
- Alle groep 2 leerlingen worden door de logopediste gescreend om meer zicht te krijgen op de aanwezige randvoorwaarden om tot lezen en spellen te komen.
- Wij gebruiken het leesinterventieprogramma Bouw! voor de risicoleerlingen voor het aanvankelijk lezen vanaf midden groep 2 (in afstemming met IB). Nieuwe tutoren krijgen uitleg over het gebruik van Bouw! Er is aandacht voor een goede koppeling van tutor aan leerling en tutoren worden na een aantal weken (waar gewenst) gewisseld, om de motivatie bij de tutor te behouden.
- Wij gebruiken de methode VLL Kim versie in groep 3. We passen hierbij de lesopbouw van Jose Schraven toe. Bijlage 1 voor de klankzuivere periode en de andere bijlage 2 voor de niet klankzuivere periode.
- Wij gebruiken Estafette in groep 4 t/m 8.
- In groep 3 worden de methodetoetsen van Veilig Leren Lezen afgenomen.
- Vanaf groep 3 toetsen wij tweemaal per jaar DMT en AVI, een derde toetsmoment indien nodig voor risicolezers vindt plaats in november.
- Leerlingen die onvoldoende vooruitgang laten zien, krijgen minimaal 1 uur leesbegeleiding per week middels Bouw!, Connectlezen of Ralfilezen bovenop het reguliere leesaanbod in overleg met IB.

- De instructiegroepen worden groepsdoorbroken ingedeeld, naar **doel**, door de intern begeleider. Het kan dus zijn dat een groep 4 leerling in dezelfde groep wordt ingedeeld als een groep 7 leerling. De niveaugroepen worden na afname van DMT en Avi waar nodig aangepast.
- De kinderen die nog niet op niveau lezen krijgen 4 of 5x in de week 20 minuten instructie en begeleidde oefening, gericht op automatiseren en herhaald lezen (pre- en reateaching). De focus ligt op het extra hardop lezen. Om alles organisatorisch rond te krijgen wisselen leraren elkaar mogelijk af. De kinderen die op niveau lezen krijgen 3x in de week instructie. De kinderen die boven niveau lezen krijgen 1 of 2x in de week instructie. Alle kinderen (ook AVI uit) krijgen minimaal 1x in de week instructie, ook wanneer de doelen rond tempo en nauwkeurigheid behaald zijn.
- Leerlingen die in januari hoger dan E3 op de AVI scoren worden (na overleg met IB) bij een niveaugroep van Estafette ingedeeld, zodat ze passende instructie en uitdaging krijgen.
- Handelen bij instructie: Ik doe voor en denk hardop bij het introduceren van een nieuwe leesmoelijkheid.
- Wij zetten eerst in op tempo en nauwkeurigheid, daarna op begrip en expressie.

- Wij gebruiken 'Handboek technisch lezen' van Karin vd Mortel.
- Wij maken gebruik van Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor het Speciaal Basisonderwijs, Expertisecentrum Nederlands, 2011;

5 Succesindicatoren (vastgesteld ism Karin vd Mortel)

a. Wij formuleren het lesdoel in termen van leren:

Hoe goed moeten de leerlingen de vaardigheid/ het doel beheersen?

Hoe kunnen ze laten zien dat ze de vaardigheid/ het doel (bijna) beheersen?

Wat betekent dit voor het lesverloop, wat doen we eerst en wat daarna...

Vanwege het belang van de check van het leren: leren ze wat ik wil dat ze leren vandaag?

b. Wij gebruiken de volgende didactiek:

De juf/ meester leest één keer "voor". Eén keer "koor" is voor het automatiseren te weinig oefening, daarom lezen we minimaal 2x in koor. Vaker kan ook.

In een groepje is het "door" lezen jammer van de tijd. Er zitten dan te veel wachtmomenten in de les. Een beetje "door" (zelf) kan strategisch handig zijn (motivatie).

Koppel tussentijds terug naar het lesdoel, juist bij lesovergangen.

Indien van toepassing: als jij voordoet, geef dan een luisteropdracht

c. 1. Wij gebruiken Veilig Leren Lezen de Kim versie met de lesopbouw van Jose Schraven:

Start met terugblik op de vorige dag, wat hebben we gisteren geleerd. Vervolgens bespreken doel van de dag. Bij het aanbieden van nieuwe letters zitten de leerlingen recht voor de leerkracht zodat ze op de juiste manier het lettergebaar van José Schraven zien. De letters die aangeboden zijn worden zichtbaar gemaakt in de klas door middel van het letterbord van Veilig Leren Lezen. De letters worden op het letterbord onderverdeeld in klinkers,

medeklinkers en tweetekenklanken. De kaarten van Veilig Leren Lezen zijn in de klas opgehangen.

Dan lezen we veilig en vlot voor, koor. Daarna volgt instructie voor de zonleerlingen, vervolgens de maanleerlingen.

De leerlingen gaan zelfstandig aan de slag. Eerst maken zij het werkboek, vervolgens lezen zij zelfstandig vloeiend en vlot en tot slot maken ze nog veilig gespeld. Tijdens de zelfstandige verwerking krijgen de sterleerlingen extra leesinstructie. Daarnaast krijgen de zonleerlingen twee keer per week extra instructie. Aan het eind van de les evalueren we de les klassikaal.

We gebruiken ook de leerkrachtsoftware, digiregie. Bij het aanleren van de letters worden de klankgebaren van Jose Schraven gebruikt (bijlage 3). Observaties en toetsen vinden plaats na elke kern. Dan wordt ook bepaald of de kinderen nog in de goede instructiegroep zitten.

2. Wij gebruiken het werkboek Estafette ter voorbereiding van het leesboek:

Eerst beginnen we 5 minuten maximaal met de klappers vloeiend en vlot. Let op het doel hierbij is anders dan de les. Dit doen we om "op te warmen". Vervolgens lezen en instructie in het werkboek. Voornamelijk de linker bladzijde. Dit is het hoofddoel van de les. Daarna het leesboek (bijna) zelfstandig of als zelfstandig werken opdracht.

Geen schrijfoopdrachten, lijntjes trekken, oid (hoogstens als zelfstandig werken opdracht)

d. Wij geven instructie op vloeiend en expressief lezen:

Elke DMT/AVI toets is een bevestiging van woordjes lezen en zinnestjes dreunen.

Het belang van lezen is de relatie met begrijpend kunnen lezen. Door expressief lezen kunnen kinderen laten zien dat ze de tekst begrijpen.

De meeste leerlingen hebben instructie nodig op vloeiend en lezen met expressie.

We besteden hier aandacht aan vanaf tweede helft groep 3.

Voorwaardelijk: het niveau van de tekst moet op beheersniveau zijn

Feedback & begeleiding op *begrip*, *expressie* tijdens het lezen

Leesbegrip: je hoort het!

Leerkracht als model: doe het voor!

De gelegenheid tot oefenen geven.

e. Wij geven op de volgende manier feedback:

Inhoudelijke feedback zorgt voor ontwikkeling:

"Vandaag leren we de woorden met de nieuwe letter h in één keer zeggen; dat hoorde ik bij jou!, jij las alle woorden in een keer goed"

"Kijk eens goed" of goed gedaan, geeft geen aanwijzingen. Geef inhoudelijke, expliciete feedback.

f. Wij differentiëren

Stem af op leerbehoefte: is het correct, tempo, expressie

Probeer het kind eigenaar te laten worden van de eigen ontwikkeling. Krijg het kind achter de leesontwikkeling: het kind moet zelf weten wat zijn/haar leerdoel is

Geef In die meer nodig hebben, meer oefengelegenheid en meer instructie/ aandacht van de leerkracht.

g. Termen die wij hanteren

Zoemend lezen

Klinkers, medeklinkers en twee tekenklanken

Voor, koor en door lezen

h. Materialen die we gebruiken

Aanwijspenseel: in groep 3 wordt de achterkant van een penseel gebruikt als aanwijspunt. Bij zwakke lezers wordt dit wat langer aangehouden.

Bij het aanvankelijke leesproces is hardop lezen effectief. Dit wordt veel klassikaal of in kleine groepjes onder begeleiding van de leerkracht gedaan in groep 3. Wanneer dit niet mogelijk is of bij zwakke lezers in andere groepen kan de fluistertelefoon worden gebruikt. Hierbij kan de leerling door te fluisteren zichzelf toch goed horen lezen.

Bij zwakke lezers en/of lezers die een dyslexieverklaring hebben kunnen we in overleg met IB het programma Read en Write inzetten.

6 Toetsing succesindicatoren

Dit beleidsdocument wordt jaarlijks bekeken en waar nodig aangepast of aangevuld. Daarnaast vinden groepsbezoeken door intern begeleider en/of directeur plaats.

7 Opmerkingen gericht op toekomstig beleid

We zijn erg tevreden over hoe het beleid wordt uitgevoerd. We blijven dit document jaarlijks bespreken.

8 Bijbehorende documenten

Bijlage 1: Lesopbouw Jose Schraven klankzuivere periode

Bijlage 2: Lesopbouw Jose Schraven niet-klankzuivere periode

Bijlage 3: Klankgebaren Jose Schraven